

STUDIEBESÖK 2018

Forsmarks kärnkraftverk, 2 februari

Den 2 februari genomförde FOI VET:s styrelse ett besök på kärnkraftverket i Forsmark. Besöket, som helt bekostades av deltagande styrelsemedlemmar, var en rekognosering inför ett tänkt senare besök där inbjudan ställs till FOI VET:s medlemmar. Besöket var av Forsmark maximerat till den handfull deltagare som kunde tillåtas besöka reaktorhallen.

Dagen innehöll följande moment:

- Dragning - beskrivning av kärnkraftverket
- Besök i simulatorhallen (exakt kopia av driftcentralen)
- Stationsbesök
- Reaktorhall
- Diskussion avseende upplägg på ett kommande besök
 - o Lämplig tid på året med avseende på driftförhållanden
 - o Antal deltagare och mot detta relaterat innehåll

Anläggning, säkerhetssystem och rutiner liksom personalens kompetens imponerade. Ambitionen är att FOI VET skall kunna genomföra det tänkta besöket på Forsmarks kärnkraftverk under 2019 (Anmärkning; vilket tyvärr inte ägde rum).

SIPRI, 19 april

Sju FOI-veteraner mötte upp i den tidiga timmen. Efter kaffe berättade biträdande direktören Jakob Hallgren allmänt om SIPRI. Finansieringen är till en tredjedel anslag från Sverige och två tredjedelar är uppdrag – huvudsakligen internationellt. Av de 60–70 anställda är cirka 20 procent svenska. Petr Topychkanov, berättade om ”New Technologies” bl.a. om möjligheterna/riskerna med AI-styrda kärnvapen. Kolja Brockmann, talade om rustningskontroll; bl.a. riskerna med ”3D-printning av försvarsmateriel”. En livfull diskussion följde. Sammanfattningsvis var det ett mycket intressant besök.

S/S Orion, 16 maj

Tolv FOI-veteraner besökte Lotsverkets tidigare stabsfartyg S/S Orion, förlagt vid Skeppsholmen. Besöksmottagare och guide var Bo Thorstensson som också visade sig vara ägare till fartyget sedan 1987. Thorstensson renoverar nu fartyget bl.a. med stöd av en vänförening. Renoveringsarbetet syftar till att återställa fartyget i ursprungligt skick med bl.a. fungerande ångmaskin. Verksamheten på fartyget finansieras av fonder och sponsorer.

Vi fick en levande beskrivning av den verksamhet som varit på fartyget och de förhållanden som varit och som man arbetat under. Ångaren byggdes 1929 på Helsingborgs varfs AB och fick namnet Kalmar. Fartyget användes som inspektions- och arbetsfartyg. Man inspekterade fyrskepp och lotsplatser, utförde sjömätning och arbetade med bojar och prickar i våra farleder längs med ostkusten. En FOI-veteran bidrog med egna erfarenheter som mässpojke på fartygets efterföljare. Det var ett uppskattat besök.

Fordonsmuseet Strängnäs, Arsenalen 12 juni

Elva medlemmar, varav två medföljande, besökte Försvarsmaktens fordonsmuseum Arsenalen i Strängnäs. Resan företogs i styrelsemedlemmars bilar samt på egen hand. Vår guide var Christer Holm, pensionerad pansarofficer från Strängnäs med erfarenhet också från underrättelseverksamhet i ledningsstaben samt som försvarsattaché i Ukraina.

Vi fick en 90 minuters genomgång av nittonhundratalets krigshistoria utifrån stridsvagnens utveckling. För- och nackdelar med bl.a. Sherman, T 34, Centurion och stridsvagn S presenterades på ett livfullt sätt. Ett mycket intressant och givande besök med en kunnig och engagerande guide.

Norra Djurgårdsstaden, 3 oktober

Elva medlemmar, varav två medföljande, besökte Stockholms stads informationskontor över Norra Djurgårdsstaden i gamla Hjorthagen. Mottagare var Anna-Karin Hughes Cambry. Besöket inleddes med information samt studie av en modell inomhus under en knapp timme.

Området är planerat för 12 000 bostäder som skall vara färdiga 2030. Hittills har drygt 5 000 bostäder anvisats och år 2020 beräknas 6 000 bostäder byggts i det norra området mellan Husarviken och de gamla gasverkstomterna. Området avses bli väl anpassat vad avser klimat och miljö. Byggandet sker etappvis med 600–1 000 bostäder i varje etapp. Avsikten är att man i den fortsatta planeringen skall kunna införa nya innovationer vartefter byggandet fortskrider. Efter inomhusinformationen blev det en upplysande promenad i solskenet i kvarteren.

Käppalaverket, 30 oktober

Sex medlemmar varav en medföljande besökte Käppalaverket i Gåshaga på Lidingö. Vi blev omhändertagna av Ellinore Nilsson som är studiebesökskommunikatör. Besöket inleddes med information samt en film som bl.a. beskrev byggandet av verket med anslutande ledningar - 6,5 mil!

Därefter följde en entimmesvandring i de underjordiska tunnelsystemen med olika behandlingsbassänger. Käppalaverket är ett avloppsreningsverk för Storstockholms norra och östra kommuner. Kapaciteten har sedan 50-talet byggts ut successivt och f.n. klarar man 900 000 personers avlopp. Det avskilda slammet används som gödning samt för tillverkning av biogas.

Med många frågor från den tappra skaran blev besöket mycket intressant. Föreningen fick möjlighet att besöka verket eftersom vi ville komma under höstlovet. Annars är man mest inriktad på skolklasser i mellanstadiet från de anslutna kommunerna. Man passar då på att informera om vad man inte bör slänga i avloppet för att förhindra alltför stora problem i verksamheten.

Riksarkivet, 23 november

Den 23 november besökte 19 medlemmar, varav två medföljande, Riksarkivet, som officiellt grundades genom en kansliordning år 1618, vars upphovsman var rikskanslern Axel Oxenstierna.

Vi togs emot av vår guide, Karin Borgkvist Ljung och fick en intressant inblick i uppbyggandet av Riksarkivet vilket bl.a. lett till möjligheten att släktforska och till att bevara gamla dokument från medeltiden.

Dessa dokument förvarades tidigare i kyrkoarkiv sorterade på stift. Förhärskande språk var latin och franska. Med tiden gjorde tyska språket sitt intåg. Arkivet fördes över till Kammarkollegium, Kungliga biblioteket på Slottet, Stenbockska Palatset (1864), Gamla Riksarkivet (Riddarholmen) och slutligen till Riksarkivet Marieberg (1968) med Annex Arninge sedan 2018.

Vår guide höll ett spännande föredrag och visade bilder på personer med betydelse för Riksarkivets uppbyggnad som riksarkivarie Peder Månsson Utter, Gustaf den II Adolf och Drottning Kristina. Hans Järta 1837–1846 öppnade Riksarkivet för forskning. Andra betydelsefulla personer är August von Hartmansdorff, Claes Theodor Odhner, professor i historia, Landsarkivet samt slutligen Emil Hildebrand 1901 som formulerade Proveniensprincipen, det odelade arkivet, vilket lade grunden för den svenska arkivvården.

Besöket blev mycket uppskattat, mycket tack vare vår kunniga och inspirerande guide.